

Від слів до дій:

НОВИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАУГАУЗ – ЕНЕРГОЕФЕКТИВНА ЕСТЕТИКА для досягнення цілей Європейського зеленого курсу

Посібник для українських міст / 2021

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

Публікація «Від слів до дій: Новий європейський Баугауз – енергоефективна естетика для досягнення цілей Європейського зеленого курсу» є посібником для українських міст, що допоможе використовувати досвід ЄС щодо інструментів просування зеленої трансформації. Містить опис практичного інструмента Європейського зеленого курсу та низку рекомендацій для українських міст. Авторські права на цей документ належать ГО «Ресурсно-аналітичний центр «Суспільство і довкілля». Будь-яке використання, окрім загальноприйнятих наукових норм цитування, інформації, що відображає зміст цього аналітичного документа, без письмової згоди забороняється. Цитувати як: Від слів до дій: Новий європейський Баугауз – енергоефективна естетика для досягнення цілей Європейського зеленого курсу. Посібник для міст. Під редакцією Світлани Романко. — Ресурсно-аналітичний центр «Суспільство і довкілля» (2021).

Матеріал підготовлено за підтримки Європейського Союзу та Міжнародного Фонду «Відродження» в межах грантового компоненту проєкту EU4USociety. Матеріал відображає позицію авторів і не обов'язково відображає позицію Міжнародного фонду «Відродження» та Європейського Союзу».

Європейський Союз складається з 27 держав-членів та їхніх народів. Це унікальне політичне та економічне партнерство, засноване на цінностях поваги до людської гідності, свободи, рівності, верховенства права і прав людини. Понад п'ятдесят років знадобилось для створення зони миру, демократії, стабільності і процвітання на нашому континенті. Водночас нам вдалось зберегти культурне розмаїття, толерантність і свободу особистості. ЄС налаштований поділитись своїми цінностями та досягненнями з країнами-сусідами ЄС, їхніми народами, та з народами з-поза їхніх меж.

Міжнародний фонд «Відродження» — одна з найбільших благодійних фондів в Україні, що з 1990-го року допомагає розвивати в Україні відкрите суспільство на основі демократичних цінностей. За час своєї діяльності Фонд підтримав близько 20 тисяч проєктів, до реалізації яких долучилися понад 60 тисяч активістів та організацій України на суму понад 200 мільйонів доларів США.

Сайт: www.irf.ua

Facebook: [www.fb.com/irf.ukraine](https://www.facebook.com/irf.ukraine)

Ілюстрації: [@marcovector](https://www.instagram.com/marcovector)

(с) Ресурсно-аналітичний центр «Суспільство і довкілля», 2021.

Зміст

Вступ.....	4
Що таке Новий європейський Баугауз?.....	6
Чому Новий європейський Баугауз важливий для міст?.....	8
Процес реалізації Нового європейського Баугаузу.....	12
Участь у Новому європейському Баугаузі.....	16
Приклади ідей Нового Баугаузу.....	20
Рекомендації для українських міст.....	23

ВСТУП

Реновація публічних та приватних будівель і споруд є основним способом забезпечення повної енергоефективності у державному та громадському секторах. Також це сприяє досягненню цілей кліматичної нейтральності Європи до 2050 року відповідно до Європейського зеленого курсу (ЄЗК). Адже будівельний сектор є одним із найбільших споживачів енергії в Європі та відповідає за понад третину викидів CO₂ в ЄС. Лише 1% будівель щороку проходять енергоефективну реновацію¹. Викиди парникових газів у результаті видобутку та виробництва матеріалів, будівельних виробів, будівництва та реконструкції будівель становлять близько 5-12% загальних викидів парникових газів у ЄС².

ЄС комплексно підходить до цієї проблеми: прийнято Хвилю реновацій для Європи³, Новий європейський Баугауз (Bauhaus)⁴, розпочалися публічні консультації щодо перегляду Директиви про енергетичні характеристики будівель у частині просування більш глибокої термомодернізації будівель та забезпечення фінансування цього процесу⁵, які триватимуть до червня 2021 року.

Для повної трансформації підходів до енергоефективності, матеріалів, способів будівництва і вимог циркулярної економіки до реновації споруд, врахування вимог міського біорізноманіття та естетичного, ергономічного, ресурсоощадного і енергоефективного дизайну нового типу, адаптованого до зміни клімату, ЄС пропонує розвиток **Нового європейського Баугаузу (НЄБ)**.

НЄБ – це ще один інноваційний інструмент залучення громадян ЄС до реалізації ЄЗК, започаткований наприкінці 2020 року. Разом із Європейським кліматичним пактом та Платформою міського озеленення він спрямований на докорінне реформування свідомості мешканців міст та місцевостей щодо зеленого способу життя та еволюційної зміни способу життя з ресурсовитратного до ресурсоощадного.

Перед Вами третій із серії посібників для українських міст, що допоможуть використовувати досвід ЄС щодо інструментів просування зеленої трансформації. У посібнику ми проаналізували інформацію про порядок, спосіб та етапи створення НЄБ, приклади поданих концепцій та ідей, які у подальшому створять основу для єдиної архітектурно-будівельної концепції реновації та зведення будівель і споруд у ЄС. Також сформовано рекомендації для українських міст із впровадження ідей НЄБ як до реновації будівель та споруд, так і до зміни підходів до міського будівництва.

Посібник підготовлено за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» у рамках проєкту «Європейський зелений курс для України: від стратегій до конкретних дій».

¹ Renovation Wave https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-efficiency/energy-efficient-buildings/renovation-wave_en

² <https://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-a-european-green-deal/file-strategy-for-a-sustainable-built-environment>

³ Renovation Wave https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-efficiency/energy-efficient-buildings/renovation-wave_en#a-renovation-wave-for-europe

⁴ New European Bauhaus https://europa.eu/new-european-bauhaus/index_en

⁵ Energy efficiency – Revision of the Energy Performance of Buildings Directive <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12910-Revision-of-the-Energy-Performance-of-Buildings-Directive-2010-31-EU/public-consultation?fbclid=IwAR2pmTW3oTWnh9Tzyiax8S-Inni-CWe0J3IODFBZ-yUSYRBI5wM1oABax4>

ЩО ТАКЕ НОВИЙ

європейський Баугауз?

ЄС формулює новий Баугауз як платформу для реалізації ідей ЄЗК щодо будівель та споруд житлового і громадського призначення через поєднання трьох характеристик: прекрасне, стале та зроблене разом.

«Прекрасне» за НЄБ означає:

- 1. Інклюзивний, доступний простір** для людей різних культур, освіти та можливостей. Він передбачає зміну місцевих економік на більш інклюзивні, де прибуток та вигода окремих осіб обмежується для загального блага, а площі є доступними для людей з різними економічними можливостями. Якщо перефразувати останнє положення, то на практиці воно означає зміну правил та умов забудови міських просторів, їх постійний ефективний моніторинг та реальну відповідальність за порушення вимог до реновації існуючих будівель і споруд.
- 2. Сталі рішення у реновації та будівництві**, які створюють діалог та синергію між нашим штучно створеним (побудованим) середовищем та екосистемами планети. Це використання матеріалів, які є результатом переробки чи вироблені без викидів CO₂, які не виснажують, а поповнюють природні ресурси і захищають біорізноманіття.
- 3. Зміну підходу до реновації та будівництва** через збагачення новим сталим досвідом, натхненням творчістю, мистецтвом та культурою. Це означає цінувати різноманітність як можливість вчитися один в одного.

«Стале» за НЄБ – це вирішення соціальних, економічних та екологічних проблем, пов'язаних із будівництвом чи реновацією будівель і споруд, використанням матеріалів і енергії, енергетичною бідністю у соціально схвалений спосіб та за допомогою інноваційних рішень. Європейська Комісія розробила Level(s) Framework – добровільну систему звітування для покращення сталості будівель⁶. Вона містить загальні метрики для вимірювання екологічних показників офісних та житлових будинків, що враховують їх повний «життєвий цикл». Level(s) Framework зосереджує увагу на шести ключових сферах: викиди парникових газів, ефективність використання ресурсів, використання води, здоров'я та комфорт, стійкість та адаптація, а також вартість та цінність. Ці показники заохочуватимуть ринок до сталості, піднімуть обізнаність та попит на сталі будівлі, особливо у житловому секторі, де сталі практики менш поширені. ЄС мав прийняти Стратегію стійкого побудованого середовища (EU Strategy for a Sustainable Built Environment), яка б закріпила сталі підходи до будівництва на офіційному рівні. Можливо, така стратегія буде на часі після результатів НЄБ.

«Зроблене разом» за НЄБ – це побудова партисипативного та інклюзивного процесу створення та суспільного прийняття нового естетично привабливого та енергоефективного архітектурно-будівельного стилю НЄБ на принципах циркулярної економіки і сталого будівництва. Кожна людина важлива у цьому процесі і механізм залучення до НЄБ відповідає найкращим практикам роботи громадського сектору.

⁶ LEVEL(S): RELEASING THE POTENTIAL OF OUR BUILDINGS
https://ec.europa.eu/environment/eussd/pdf/Level_publication_EN.pdf

ЧОМУ НЕЄБ ВАЖЛИВИЙ ДЛЯ МІСТ?

НЄБ

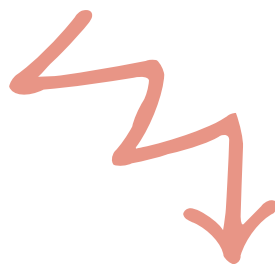
хоче зробити ЄЗК культурно та людино орієнтованим, позитивним та чутливим до потреб людей. Це спосіб показати спроможність ЄЗК побудувати нове зелене майбутнє для всіх. НЄБ хоче поєднати різні реалії, виявлені як коронавірусною кризою, так і потребою не втілювати ЄЗК в ізоляції від суспільства. **Як Баугауз на початку XX ст. зруйнував світові стереотипи щодо архітектурного стилю, Новий європейський Баугауз прагне зруйнувати ізоляцію та стереотипи односторонньої, лише урядової реалізації політики, масштабувати посилення обміну знаннями між людьми по всій Європі та напрацювати колективне рішення.**

НЄБ пов'язує втілення окремих цілей ЄЗК із переосмисленням наших житлових просторів та візуалізацією спільного та сталого майбутнього, яке буде прекрасним для очей, розуму та душ.

Чому Bauhaus? Це слово вже стало синонімом унікального та прогресивного мистецтва. Стиль був заснований у 1919 році німецьким архітектором Вольтером Гропіусом та творчим об'єднанням архітекторів, дизайнерів і художників. Його основою була радикальна концепція переосмислення матеріального світу та архітектурних підходів, щоб об'єднати мистецтво та ремесло і досягти високотехнологічних функціональних рішень із художньою цінністю та естетикою. З матеріалів використовувалося скло та відкриті спіральні конструкції, для штор – целофан, склопластик та метал. Це авангардизм в архітектурі, який досі залишається одним зі знакових підходів до будівництва та архітектури за весь час розвитку людства.

Новий Баугауз має стати сучасним, інноваційним та ініційованим людьми, а не урядами, проривом у сталому будівництві, енергоефективності та дизайні.

ЄС визначає платформу Баугауз як платформу для експериментів та взаємозв'язків, що сприяють співпраці, місток між світом науки і техніки та світом мистецтва та культури, запрошення змінити перспективу та сприйняти потребу зеленої та цифрової трансформації як можливість змінити життя на краще, новий підхід до спільного пошуку інноваційних рішень складних соціальних проблем, формування мислення, поведінки та ринків навколо нових способів життя та будівництва, в тому числі шляхом озеленення державних закупівель.

Можемо розглядати НЄБ як:

- 1.** Аналітичний центр, конструкторську лабораторію, прискорювач змін та мережу одночасно.
- 2.** Творчий та міждисциплінарний рух, який створює простір зустрічей для відновлення і перегляду сталих практик та проектування майбутнього способу життя на перехресті мистецтва, культури та науки.
- 3.** Побудова сталого майбутнього за допомогою творчості, інновацій та фантазії для експериментального переосмислення співжиття після пандемії.
- 4.** Проєкт, що пов'язує інновації, креативність та дизайн з якістю життя громадян у містах та населених пунктах.

- 5.** Трансформаційний проєкт, який має на меті формувати нове мислення, надихати до сталої поведінки, залучати ринки та впливати на державні закупівлі, щоб зробити можливим новий зелений спосіб життя.
- 6.** Проєкт, який повинен принести користь усьому суспільству. Це допоможе переглянути культурну спадщину Європи та сформувати її майбутнє.

НЄБ пропонує громадянам, експертам, підприємствам та установам об'єднуватися та реалізовувати спільне бачення сталого життя як у Європі, так і за її межами через дизайн простих, функціональних та циркулярних матеріалів і технологій для повсякденного життя. Для цього ЄС буде надавати фінансову підтримку інноваційним ідеям та продуктам за допомогою спеціальних конкурсів та координованих програм, включених до бюджету ЄС на 2021-2027 роки.

ПРОЦЕС РЕАЛІЗАЦІЇ НЄБ

НЄБ БУДЕ РЕАЛІЗОВУВАТИСЬ У ТРИ ЕТАПИ:

1. Спільний дизайн та проєктування (грудень 2020 - літо 2021). Під час цього етапу будуть відбиратися конкретні приклади сучасного мистецтва, які втілюють принципи НЄБ. Тоді зацікавлені люди будуть об'єднуватись, організовувати обговорення та брати участь у дебатах, використовуючи спеціально створений інструмент залучення до дискусій та структурування ідей та інсайтів щодо нового Баугаузу. Пізніше буде проведено круглий стіл високого рівня по розгляду ідей з відомими спеціалістами-практиками. Він буде виконувати функції ради та узагальнить бачення того, як Новий європейський Баугауз буде стимулювати, масштабувати та підтримувати створення естетичних, сталих та інклюзивних просторів. Результатом цієї фази буде: 1) система підтримки, заснована на наявних програмах ЄС, включаючи конкурс для фінансування пілотних проєктів у різних державах-членах ЄС; 2) спеціальна винагорода, вручена влітку 2021 року найкращим розробкам, які поєднують сталість, якість та зручність використання та інклюзію.

2. Створення стилю-прототипу (вересень 2021-2023). Цей етап розпочнеться у вересні 2021 року з налаштування та впровадження нових європейських пілотних проєктів Bauhaus за підтримки відповідних грантових конкурсів. Вони будуть ретельно відстежуватися в режимі «спільнот практиків», щоб потім узагальнити досвід, отриманий у тестовій фазі Баугаузу.

3. Розповсюдження для використання в ЄС (січень 2023-2025). Посилення ідей та взаємодії з широкою аудиторією у Європі і поза нею. Цей етап має на меті мережування та обмін знаннями для визначення відкритих і відтворювальних методів, рішень та прототипів та їх поширення у містах та місцевостях ЄС серед архітекторів та дизайнерів. Ключовим підходом буде паралельна взаємодія з громадянами, бізнесом, науковими колами та зміцнення міських інституційних можливостей до впровадження Нового європейського Баугаузу. Також плануються додаткові ініціативи та політичні інструменти, що структурують платформу Нового європейського Баугаузу та розповсюдять її проєкти через цифрові мережі та інші платформи залучення (наприклад, ЄКП). З'являться ринки для естетично красивого, сталого та інклюзивного життя.

Очікується, що всі ці етапи будуть проходити паралельно, оскільки мешканці та громади, які зацікавлені у зеленій трансформації свого житла та офісів, стануть партнерами для реалізації та розширення ініціативи.

ДИЗАЙН СПІЛЬНОЇ СТАЛОЇ АРХІТЕКТУРНО-БУДІВЕЛЬНОЇ КОНЦЕПЦІЇ ПЕРЕДБАЧАЄ ВІДПОВІДІ НА ТАКІ ЗАПИТАННЯ:

Концепція та структура залучення:

- Як забезпечити найширшу участь різних спільнот і культур та їх взаємодію, щоб вони захотіли робити внески та пропонувати концепції?
- Які екосистеми ми будуємо?
- Який кінцевий результат отримаємо?
- Які інструменти є релевантними?
- Як їх реалізувати?

Залучення та збір результатів:

- Що означають поняття «високоякісні, стійкі, інклюзивні, доступні» матеріали та технології для наших громад?
- Які прогалини можуть виникати?
- Які теми виникають при обговоренні?
- Найбільш потрібні точки втручання та допомоги?

Аналіз результатів:

- Які виклики та потреби можуть спричинити конкурсні пропозиції?
- Як ми вимірюємо зміни?
- Як ми можемо розширити можливості, які є найбільш корисними?
- Усі ці запитання корисні і для українських міст та громад, бо окреслюють процес залучення та аналізу результатів діяльності спільної платформи з пошуку місцевих сталих та зелених рішень.

УЧАСТЬ У НЄБ

1. Подумайте про те, якими мають бути будинки та споруди, в яких ми мешкаємо, і про нашу взаємодію з навколишнім природним середовищем, поза забудованим простором. Дайте відповідь на прості запитання: якою буде нова ідеальна будівля? Чи буде вона красивою, сталою та інклюзивною? Які відчуття, практичні вимоги та матеріали ми б використовували у дизайні нового Баугаузу? Як би ми розділили простір і якими були б наші нові звички? Що, якби нові будівлі були космічними кораблями? Що, якби це були морські кораблі? Що, якби вони були як пташине гніздо, або квітка, або дерево?

2. Організуйте зустріч мережі, організації, інституції чи руху для генерування ідей і обговорення нового Баугаузу. Пропонується використати або свої ідеї для зустрічі, або скористатись довідником⁷, який містить інструменти по організації та фасилітації зустрічі-брейншторму ідей для нового Баугаузу. До прикладу, довідник радить запрошувати експертів хоча б у п'яти різних галузях: підприємців, художників, науковців, містян та кліматичних експертів тощо; запросити окремого фасилітатора, запланувати час не менше години та пропорційно до кількості учасників, попросити кожного взяти з собою об'єкт чи фото, що уособлює унікальний міський стиль Баугауз. Після завершення зареєструватися на сайті нового Баугаузу⁸ та надіслати результати обговорення.

⁷ Conversation kit. The toolkit is light guidance to help facilitate open, safe conversations https://europa.eu/new-european-bauhaus/co-design/host-conversation_en

⁸ Stay updated https://europa.eu/new-european-bauhaus/stay-touch_en

3. Після організації місцевої спільноти практиків, воркшопу чи обговорення Баугаузу, можна подати свою пропозицію онлайн через сторінку Нового європейського Баугаузу, а також відповісти на такі запитання:

Що для вас на практиці означає міркувати про ідею та створення естетично привабливого, стійкого, інклюзивного дизайну реновації та будівництва?

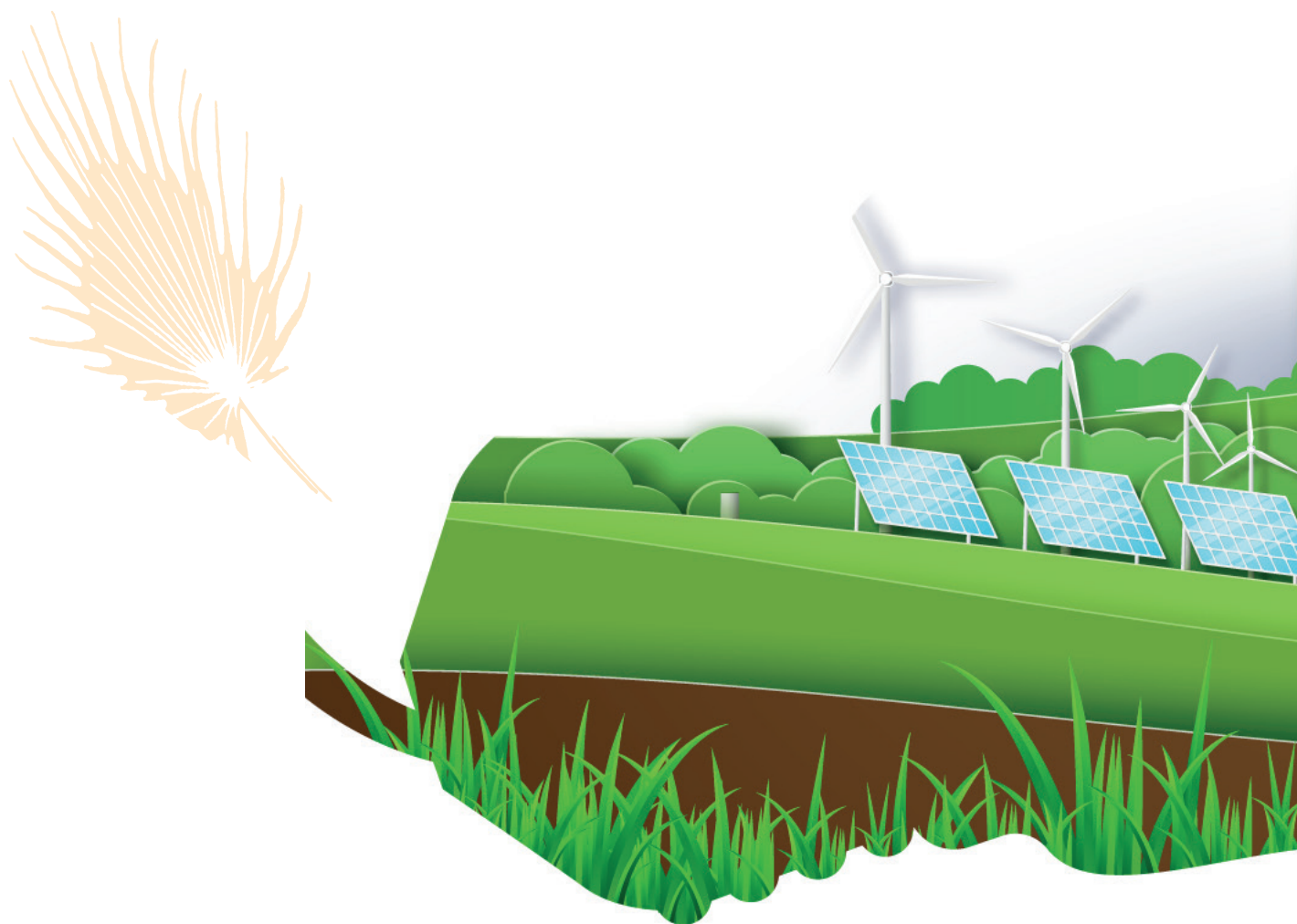
У вас є конкретний приклад, яким можна поділитися?

Що, з вашого досвіду, робить людей щасливими в місті / громадському просторі / будівлі.

Можливі компроміси, наприклад, між естетикою та доступністю.

Прогалини у поточному способі роботи, які перешкоджають реалізації хороших проєктів.

З якими найбільшими викликами та найгострішими потребами стикаються громадяни Європи стосовно свого життєвого середовища? Подумайте про роздратування та речі, які змушують людей відчувати занепокоєння, сум, незручність або небажаність у місцях / громадських приміщеннях / будівлях, про побудоване і про природне середовище.

У вас є ідеї щодо того, як каталізувати більш широку трансформацію?

Подумайте, як використовувати наявні ресурси, знання, мережі, навички, інфраструктуру та людей.

Додайте приклади.

Яким має бути масштаб ініціативи «Новий європейський Баухауз»?

Чи мова повинна йти лише про побудоване середовище, чи про ширше, наприклад, про наш спосіб життя, наші громади тощо?

Чи маєте ви конкретне бачення цієї ініціативи, яким би хотіли поділитися?

ПРИКЛАДИ ІДЕЙ НОВОГО БАУГАУЗУ

Місце

(Тімішоара, Румунія)⁹

Потреба просторів для зустрічей та роботи під час пандемії та створення альтернативних операційних моделей спільного середовища, з якими організації у сфері культури, соціальні підприємці та партнери з місцевої економічної сфери могли б створити спільний творчий продукт.

Ідея Фізичний простір для розміщення креативних індустрій та соціальних новаторів «Жива лабораторія», який постійно розвивається відповідно до нетипових потреб підприємців та відображає творчі ідеї громади.

Втілення Будівництво простору для зустрічей та роботи з 4-х старих контейнерів для транспортування вантажів та з громадським садом. Зараз використовується вже 12 контейнерів із природним інтер'єром із фанери з тополі-сирцю. Спільнота пишається тим, що стала осередком найактивніших креативних підприємців у Тімішоарі. Проєкт постійно збільшується, додалися фудкорти та загальна територія між контейнерами, які забезпечують приватність та спільність у роботі і співпраці.

⁹ https://europa.eu/new-european-bauhaus/co-design/selection-your-contributions/physical-space-service-local-community-and-economy-2021-03_en

Місце (Рим, Італія)

Потреба Збереження міського біорізноманіття та комах-запилювачів. Обробка даних руху комах навколо міста має створити новий інструмент для адаптації будівельної діяльності до знання і потреб міського середовища. Генеральний план міста буде змінено на Емоційний та Екосистемний загальний план (EEGP). Цей підхід спрямований на те, щоб поінформувати людей про глобальне біорізноманіття, значення комах-запилювачів у біорізноманітті міста та турботу про довкілля загалом.

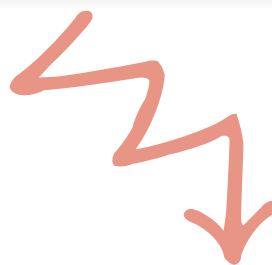
Ідея Рухома інтерактивна лабораторія, яка проводить інтенсивні дослідження біорізноманіття міських та приміських районів.

Втілення Проєкт фокусується на взаємодії людини та комах. Весь павільйон виконаний з дерева і поєднує традиційні техніки та комп'ютерно-цифрове управління. Натхненний типовими формами римського бароко, поєднаними з траєкторіями руху комах, павільйон розглядається як сукупність повторюваних та простих елементів. У межах будівлі декілька сферичних інтерактивних екосистем оснащені камерами відстеження та датчиками руху, вологості, температури та інтенсивності сонячного світла. Дані та інформація, зібрана мережею ультразвукових датчиків, що реагують на відвідувачів, використовуються для модуляції музичної композиції у режимі реального часу. Результат – інтеграція між архітектурою, навколишнім середовищем та різними живими системами. Природа і люди нерозлучні і в гармонії¹⁰.

¹⁰ https://europa.eu/new-european-bauhaus/co-design/selection-your-contributions/experiential-exploration-biodiversity-through-data-2021-03_en

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ МІСТ

1. Новий Баугауз визначає потребу у новому архітектурно-будівельному стилі через поняття прекрасного, сталого та спільного і пропонує впровадження інклюзивних економік на місцях. Прекрасне – це дуже практичне і чітке поняття у новому Баугаузі та означає інклюзивний, доступний простір для людей різних культур, освіти, можливостей тощо, який передбачає зміну місцевих економік на більш інклюзивні. Прибуток та вигода окремих осіб обмежується для загального блага, а громадські міські площі, ресурси, технології не узурпуються для потреб та прибутку однієї чи кількох людей і доступні для людей з різними економічними можливостями. **Насправді пропонована в ЄЗК економіка є не економікою зростання, а навпаки, економікою обмеження росту монополізації ресурсів, просторів, площ чи прибутків та забезпечення справедливого розподілу добробуту між якомога більшою кількістю членів суспільства.** В Україні буде дуже важко трансформувати місцеві економіки на справедливі, оскільки головними проблемами для населення в цілому є рівень життя (ціни, проблеми зайнятості, економіка), вирішення воєнного конфлікту на Сході України і проблема влади, що стосується кумівства та непрофесійності¹¹. **Але це потрібно починати робити вже зараз і основою мають бути цілеспрямовані дії національної та місцевої влади.**

2. Зважаючи на активне та постійне житлове будівництво у містах України в останні роки, пов'язане з цим захоплення зелених зон та порушення правил забудови, неефективне функціонування ДАБІ у містах та все важчу протидію свавілля забудовників з боку громадськості, платформа «Новий Баугауз» є інструментом, у якому міста України повинні брати участь та використовувати його негайно. Декарбонізація та повна енергоефективність будівель – це світовий тренд та ціль Зеленого курсу, що може врятувати українські міста від нещадної, хаотичної, неенергоефективної забудови, яку згодом буде важко та дорого адаптувати під вимоги зеленої трансформації. Гарним прикладом нової вуглецево нейтральної архітектури є готель Bauhofstrasse¹² у німецькому місті Людвігсбург, який у минулому році ввели в експлуатацію. Це будівля майбутнього, яка втілює доступні технології сталості та ревіталізує район історичної забудови. Можливо, новий Баугауз буде виглядати так, але процес його дизайну ще триває.

3. Варто подумати про фінансування нового Баугаузу в Україні вже зараз. ЄС планує постійно діючу фінансову платформу для масштабування успішних пілотних проєктів Нового Баугаузу починаючи з 2023 року. Міста України мають шанси підготуватись і отримати фінансову допомогу від ЄС на втілення концепцій Нового Баугаузу. Зараз найкращий момент для роботи у містах, адже Мінрегіон уже розробляє необхідні національні стратегічні документи, адаптовані до цілей ЄЗК, зокрема, проєкт Стратегії термомодернізації будівель до 2050 року та проєкт Державної цільової програми до 2030 року. Цей документ буде містити конкретні кроки щодо термомодернізації житлових будинків, строки та необхідні ресурси¹³, якими, сподіваємося, зможуть невдовзі скористатись українські міста ще до отримання фінансування ЄС.

¹¹ Інфляція, «комуналка» і війна: що найбільше турбує українців (30/11/2020) <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3145674-infliacia-komunalka-i-vijna-so-najbilse-turbue-ukrainciv.html>

¹² Hotel Bauhofstrasse / VON M <https://www.archdaily.com/940980/hotel-bauhofstrasse-von-m>

¹³ Олексій Чернишов: енергоефективність будівель – пріоритетний напрям Європейського зеленого курсу <https://www.minregion.gov.ua/press/news/oleksij-chernyshov-energoefektyvnist-budivel-priorytetnyj-napryam-yevropejskogo-zelenogo-kursu/>

4. Якщо ЄС використовує традиційні для громадських організацій, а не для органів влади, форми залучення та навіть розробляє для них посібники і рекомендації і прагне отримати зворотний зв'язок, це свідчить про визнання ключової ролі участі громадськості у всіх важливих аспектах реалізації ЄЗК. Органи місцевого самоврядування, а в перспективі – і національні органи влади мають переформатувати та видозмінити своє розуміння участі громадськості у прийнятті суспільно значимих рішень та зробити залучення громадян цікавим, сучасним та результативним. Для цього потрібно не лише внести зміни до ПКМУ «Про затвердження Положення про участь громадськості у прийнятті рішень у сфері охорони довкілля» та інших подібних документів, але й створити окремі цифрові платформи на сайтах міських рад для легкої і менш формалізованої комунікації з мешканцями міст за прикладом Нового Баугаузу.

5. Знання і вміння, яких можуть набути як влада міст, так і їх мешканці через використання матеріалів платформи «Новий Баугауз», Європейського кліматичного пакту та Платформи озеленення міст, можуть сприяти розвитку стійких і активних міських спільнот незалежно від того, чи буде Україна формально долучена до ініціатив та інструментів ЄС. Формування таких спільнот, активна участь у громадському житті та волонтерство для суспільного блага лише в останні роки стали нашими суспільними цінностями. Формування міських спільнот в Україні раніше було неможливим через обмеження у свободі та вільній творчості за часів СРСР та пізніше, у часи незалежності, політичними трансформаціями, бідністю, перехідною кризовою економікою, формуванням приватної та розподілом державної власності, суспільною нерівністю та нераціональним використанням довкілля. Зараз ми маємо унікальний шанс вибудувати активні спільноти у кожному місті і посилити їх там, де вони вже існують.

6. Залучення громадян до прийняття важливих міських рішень у пріоритетних сферах Зеленого курсу має бути всеохоплюючим, цифровізованим та системним. Для того, щоб краще зрозуміти цілісну картину залучення громадськості до реалізації ЄЗК, радимо використовувати рекомендації усіх трьох наших посібників по інструментах взаємодії з громадськістю: «Від слів до дій: Новий європейський Баугауз – енергоефективна естетика для досягнення цілей Європейського зеленого курсу», «Від слів до дій: як Європейський кліматичний пакт об'єднує суспільство для досягнення кліматичної нейтральності Європи до 2050 року» та посібник «Від слів до дій: Як Платформа з озеленення допомагає досягнути цілей Європейського зеленого курсу» для формування цілісної картини залучення громад і громадян до дизайну міських просторів, збереження біорізноманіття у містах, поширення циркулярної економіки та енергоефективності.

